

والي هاي ولايات به کدام اساس تقرر مي يابند؟؟؟

{ از حامد کرزي تا غني احمدزي }

استاد - صباح

/ قسمت دوم /

« معامله گري که از آغاز لشکرکشي حاميان (به ظاهر) دموکراسي در ادارات محلي اتفاق افتيد »

آمریکا از 2002 تا 2017 برای افغانستان 120 میلیارد دالر کمک کرده که این مقدار بزرگترین کمک خارجی به بازسازی یک کشور است. آیا شما گفته می توانید که از این 120 میلیارد دالر چند فابریکه، چند بند برق، چند سد آب و چند نشان دیگر از زیرساخت های اقتصادی افغانستان ساخته شد؟ افغانستان 17 سال بعد از کمک 120 میلیارد دالری امریکا همچنان در ویرانی و فقر دست و پا می زند و همچنان در بی ثباتی و ناامنی به سر می برد. 90 درصد مردم این کشور زیر خط فقر و در خط فقر زندگی می کنند. سرک سالنگ، یگانه سرک عمومی که 9 ولایت شمال را به کابل و سایر ولایت های افغانستان وصل می کند، لکه شرم و ننگ بر پیشانی دولت از کرزی و وزیران اش تا اشرف غنی و وزیران و شریکان سفره حکومت اش است. آلودگی 68 درصد آب آشامیدنی افغانستان به مدفوع انسانی و حیوانی، سیاهی این لکه شرم را بر پیشانی های حکومت کنندگان مضاعف می کند.

حکومت کرزي در ماه سنبله سال ۱۳۸۶ براي تعيين والي ها و تأمین ارتباط مستقیم آنان با ریاست جمهوری، ارگان های محل را ایجاد نمود و تمامی وظایف و صلاحیت های بخش ملکی وزارت داخله را که شامل پیشنهاد و تعیین والیان و ولسوالان می شد، به این اداره واگذار کرد. درحالی که توقع می رفت با ایجاد این ارگان در تعیین والی ها و ولسوال ها ضوابط و شایسته سالاری بیشتر مد نظر گرفته شود، اما به دلایل مختلف از جمله نداشتن صلاحیت کامل، این اداره نقش مؤثر و اساسی در تعیین والی ها را نداشت و بیشتر مقرري ها بازم بر اساس مصلحت ها و روابط تنظیمی صورت گرفت. شواهد نشان می دهد که تمامی والی ها در اثر فشار و حمایت حلقه های مختلف مقرر شده اند. سران سابق جهادي، شماری از افراد بلند پایه دولتي و کشورهایی که در افغانستان حضور نظامی گسترده دارند همه در تعیین والی ها نفوذ و نقش براننده داشتند.

در تقرر والی ها ریاست جمهوری، معاونان ریاست جمهوری، سران جهادي و... همه از خود کاندید داشتند و معرفی می کردند. درین گفتمان مستند بر اساس گفته های اپوزیسیون دولت، شماری از والی های سابق، نخبگان سیاسی هر ولایت و مقام های دولتي صورت گرفته، ارتباط هر والی را با رهبر و یا حلقه سیاسی که او را به صفت والی توسط رییس جمهور مقرر نموده نشان می دهد.

بر مبنای این تحقیق، حزب اسلامی به رهبری گلبدین حکمتیار ۵ والی در کشور داشتند. عبدالرب رسول سیاف، لیدر اتحاد اسلامی ۴ والی داشتند و سهم والی‌های عضو اتحاد سیاف در حکومت از چند سال به این سو بر جای خود باقی است. افغان ملت، نیز ۳ والی در ترکیب کنونی قدرت سیاسی دارد. جمعیت اسلامی بدون غضب وزارتخانه‌ها و ادارات پردرآمد دولتی والی‌های زیادی داشتند. حاجی محمد محقق، از حزب وحدت اسلامی مردم افغانستان، ۲ والی، قسیم فهیم، معاون اول ریاست جمهوری ۲ والی، سید احمد گیلانی از محاذ ملی ۳ والی، صبغت‌الله مجددي ۱ والی و محمد کریم خلیلی معاون دوم ریاست جمهوری نیز ۱ والی دارد.

والی‌ها چه امتیازی می‌گیرند

والیان بدون از، چور و چپاول، رشوت و فساد و زورگیری و زورگویی امتیازات سرسام‌آوری مانند وکیلان شورایی ملی از بودجه ملت گرسنه، آواره و وطن‌ویرانه و بریاد شده می‌گیرند. بر اساس یک پروژه آسیا فوندیشن، برای هر والی در هر ماه مبلغ ۲۵ هزار دالر امریکایی داده می‌شود. این پروژه که تحت نام (PBGF) از سوی ارگان‌های محلی اجرا می‌شود، به تمام والی‌ها بدون استثنا بیش از یک میلیون افغانی برای خرج دسترخوان، برخی از پروژه‌های کوچک و مصارف تیل موترهای شان در هر ماه می‌دهد. علاوه بر این، نظر به اظهارات عبدالملک صدیقی، معین مالی و اداری ارگان‌های محلی این نهاد نیز حد اکثر یک میلیون و دوصد هزار افغانی را برای مصارف هر والی در ماه می‌پردازند که به گفته وی نظر به ماهیت هر ولایت برای برخی‌ها پنج صد هزار افغانی، برای تعداد دیگر هشت صد هزار افغانی و برای ولایت‌های ناامن و بزرگ یک میلیون و دوصد هزار افغانی در هر ماه از سوی این ارگان داده می‌شود.

همچنان والی‌ها تا سه هزار دالر امریکایی ماهانه به عنوان معاش ماهوار دریافت می‌کنند. گلاب منگل والی هلمند که با یک تیم بزرگ از افراد کار می‌کند، تأیید می‌نماید که به تیم وی که متشکل از مشاوران و جوانان فعال است، معاش فوق‌العاده (سوپر اسکیل) از سوی ارگان‌های محلی داده می‌شود و تمام والی‌ها از این گونه تیم‌ها دارند.

والیان مربوط به حزب اسلامی گلبدین حکمتیار

نام و مشخصات هر والی و وابستگی سیاسی آنان را با سران تنظیم‌ها و یا کشورهای خاص شرح توضیح می‌دهیم. در بین حزب اسلامی بیشترین کرسی‌های ولایت را در کشور دارا بودند.

۱ – جمعه خان، همدرد والي پکتيا

جمعه خان همدرد، والي ولايت پکتيا از اعضاي ارشد حزب اسلامي بودند. به گفته روح الله سمون، سخنگوي وي، همدرد در زمان جهاد و جنگهاي تنظيمي در ميان سالهاي ۱۳۵۷-۱۳۷۵ قوماندان ارشد و سپس رييس زون شمال حزب اسلامي بود. جمعه خان همدرد در مصاحبه‌اي با روزنامه افغان جرگه، گفته بود که حزب اسلامي با همه نيروي خود در صفحات شمال و همه افغانستان از حکومت حامد کرزي حمايت مي‌کند. بعد از استقرار دولت کرزي، وي به صفت قوماندان قول اردوي اتل در چوکات وزارت دفاع ملي ايفاي وظيفه مي‌نمود. همدرد از سال ۱۳۸۳ تا سال ۱۳۸۴ مدت يك سال به صفت والي بغلان ايفاي وظيفه نموده و سپس براي يك سال و ۱۰ ماه والي جوزجان بود. او از تاريخ ۱۲ جدي سال ۱۳۸۶ به بعد حدود به صفت والي پکتيا ايفاي وظيفه مي‌نمايد. همدرد تحصيلات عالي نداشته و رتبه دگر جنرالي دارد. وي همچنان از جمع وزراي مشاور کرزي بود.

۲ – دلبرجان آرمان، والي بادغيس

دلبرجان آرمان، والي انزمان بادغيس نیز از قوماندانان حزب اسلامي می‌باشد. او در جنگهاي تنظيمي ۱۳۵۷-۱۳۷۵ به صفت مسنول حوزه پاره‌چنار در پشاور، قوماندان ولسوالي زازی میدان ولايت خوست و معاون ولايت خوست، اجراي وظيفه نموده است. او مي‌گويد که ساليان زيادي عضويت حزب اسلامي را داشته است. آرمان قبل از اين که والي شود براي يك سال در حوزه جنوبي شوراي امنيت ملي ايفاي وظيفه مي‌نمود. وي در ماه حوت سال ۱۳۸۳ به صفت والي زابل تعيين گرديد و بيش از چهار سال را در اين ولايت سپري نمود و در ماه حمل سال ۱۳۸۸ به صفت والي بادغيس تعيين شد.

۳ – منشي عبدالمجيد والي بغلان

منشي عبدالمجيد والي قبلي بغلان نیز از اعضاي حزب اسلامي بود. برخي از اعضاي حزب اسلامي مي‌گفتند که عبدالمجيد از اعضاي اين حزب است. وي بعدها روابط نزديکتر با اتحاد اسلامي به عبدالرب رسول سياف برقرار نمود. منشي مجيد از سال ۱۳۷۱ تا سال ۱۳۷۳ معين مسلکي وزارت امور داخله بوده که در آن زمان احمدشاه احمد زي، معاون سياف، وزير داخله بود. بعد از حکومت موقت در ابتدا به صفت مشاور ارشد وزارت امور داخله ايفاي وظيفه می‌کرد، بعدا در ماه حوت ۱۳۸۳ به صفت والي بدخشان مقرر و تا ثور سال ۱۳۸۸ براي چهار سال والي بدخشان بوده و بعد، به صفت والي بغلان ايفاي وظيفه می‌نمود.

۴ – خواجه غلام غوث ابوبکر والي کاپيسا

خواجه غلام غوث ابوبکر، والي کاپيسا نیز از اعضاي حزب اسلامي بوده و بعدها وظيفه او به تعليق در آمد. وي به دليل کمکاري در ولايت کاپيسا وظيفه اش به تعليق در آمد. نظر به گزارشها وي در لوي سارنوالی دوسيه‌اي در زمينه اختلاس ودست داشتن در قتل ۵ کارمند تيم بازسازي ولايتي يا پي آر تي داشت و به اين دليل وظيفه او تعليق شد است، اما ابوبکر اين را رد می‌کند. به گفته عبدالستار مراد والي سابق کاپيسا، ابوبکر که از باشندگان اين ولايت می‌باشد، در زمانهاي مختلف همراه با عبدالصبور فرید، يکي از قوماندانان مشهور حزب اسلامي فعاليتهايي به نفع اين حزب داشت. او براي چهار سال والي تخار بود در تاريخ ۲۶ ماه سرطان سال ۱۳۸۶ به صفت والي کاپيسا تعيين گرديد به صفت والي کاپيسا انجام وظيفه می‌نمود.

۵ – محمد حليم فدائي والي ميدان وردک

محمد حليم فدائي والي سابق ميدان وردک نیز وابسته به حزب اسلامي دانسته می‌شد. او از سن پنج سالگي به پاکستان رفت و تا سال ۱۳۷۱ در اين کشور بوده است. فدائي عضويت حزب اسلامي را داشت

و به حمایت مستقیم فاروق وردك وزیر معارف به حیث والي مقرر شد. بعدها فدایی با شیروالی وردك، برادر فاروق وردك روابط نزدیک برقرار نموده و در حقیقت او یگانه حامی او برای ماندن در کرسی ولایت بود.

والی‌های اتحاد اسلامی عبدالرب رسول سیاف

شواهد نشان می‌دهد که عبدالرب رسول سیاف به لحاظ تقرر والی‌ها بعد از حزب اسلامی، جایگاه دوم را دارد و از چند سال به این سو قوماندانان و اعضای بلند پایه تنظیم او در ولایت‌های مختلف، والی بوده اند. بر اساس پژوهش‌های صورت گرفته حد اقل چهار والی از میان اعضای تنظیم او تعیین شده اند.

۱ - محمد موسی اکبرزاده والی غزنی

محمد موسی اکبرزاده، والی فعلی غزنی از قوماندانان سیاف است که به گفته خودش تنها ده سال به صفت یکی از مسئولان نظامی وی در اتحاد اسلامی، ایفای وظیفه نموده است. حدود ۲۷ سال می‌شود که عضو تنظیم سیاف می‌باشم و در تمام مجالس و تصمیم‌گیری‌های این حزب اشتراک می‌کنم و سیاف را دوست دارم. اکبر زاده مدعی است که برای او از سوی مقام‌ها، چند ولایت دیگر نیز پیشنهاد گردیده بود: به ولایت خوست، میدان وردك و ولایت ارزگان پیشنهاد شدم،

۲ - جمال الدین بدر والی نورستان

جمال الدین بدر والی نورستان عضویت رسمی حزب دعوت اسلامی (اتحاد اسلامی قبلی) سیاف را دارد. رییس اسبق شورای ولایتی نورستان می‌گوید که سیاف برای باقی ماندن بدر به صفت والی، پافشاری دارد. شماری از ریش سفیدان نورستان به منزل سیاف رفته و از او خواستند تا از والی فعلی حمایت نکند و بگذارد که او از وظیفه برکنار شود، چون بی کفایت است. همچنان مسلم‌پار، از مشرانو جرگه نیز از بدر حمایت می‌کند و بدر به وی یک موتر زرهی (ضد گلوله) را داده است. جمال الدین بدر تحصیلاتش را در مدارس پاکستان و چند سالی هم در عربستان سعودی انجام داده و قبل از ولایت برای سال‌ها در بخش‌های مختلف وزارت خارجه کار می‌کرد.

۳ - محمد اشرف ناصری والی زابل

محمد اشرف ناصری، والی زابل نیز مربوط به تنظیم عبدالرب رسول سیاف پنداشته می‌شود. او سال‌های زیادی در پشاور پاکستان در پوهنتون دعوت الجهاد مربوط به سیاف کار کرده بود. ناصری از سوی سیاف به کرزی معرفی شد تا به صفت والی بادغیس مقرر گردد. او بعد از سپری نمودن مدتی در بادغیس متهم به اختلاس حدود یک صد هزار دالر امریکایی گردیده و بعد به ولایت زابل تبدیل گردید.

۴ - محمد عمر والی پشین قندز

انجنير محمد عمر، والي پيشين قندز نيز از قوماندانان اتحاد اسلامي بود. عمر که بيش از ۸ سال والي قندز بود، در تاريخ ششم ماه ميزان (۱۳۸۹) در يك حمله انفجاري در (ولایت تخار) کشته شد. عمر مي گفت که ساليان متمادي به حيث قوماندان عمومي تنظيم اتحاد سياف در تخار ايفاي وظيفه نموده است.